

Na dálnicích v Česku se ročně stane přes 460 nehod se zvěří. Škody jsou mnohem vyšší než na ostatních komunikacích

10.11.2023 - Tomáš Pavlík | Česká kancelář pojistitelů

Podzimní období charakteristické sníženou viditelností, brzkým stmíváním často kombinovaným s nepřízní počasí je typickou sezónou nárůstu počtu nehod způsobených střety se zvěří.

Jejich doménou přitom zdaleka nejsou jenom úseky vedlejších silnic klikatících se mezi lesy a poli. Podíl nehod způsobených střety se zvěří činí na českých dálnicích 13,4 % – což průměrně představuje více než 460 nehod ročně. Způsobené škody mohou přitom být kvůli mnohem vyšší rychlosti a intenzitě provozu výrazně větší. Zatímco na okresce to většinou odnesou rozbité reflektory nebo pomačkaný plech, na dálnicích škody dosahují řádu vyšších desítek tisíc korun. Vyplývá to z analýzy Portálu nehod, která se zaměřila na nehody od roku 2010.

Podíl nehod způsobených střety se zvěří na všech nehodách na dálnicích (13,4 %) je podle analýzy Portálu nehod (www.portalnehod.cz) vyšší, než je podíl nehod se zvěří na všech typech komunikací dohromady, kde se podílí 10,8 % na všech nehodách, které se na nich stanou. Oblastí nejvyššího počtu nehod se zvěří na dálnicích je přitom s výrazným náskokem Středočeský kraj, kde se ročně průměrně stane 208 těchto nehod (2803 nehod od roku 2010). Je to poměrně logické – vysoká hustota dálniční sítě směřující přes tento kraj do Prahy, intenzivní provoz na těchto komunikacích a současně rozmanitá krajina s lesy, poli a loukami s příznivými podmínkami pro život lesní zvěře. Po Středočeském kraji následuje Kraj Vysočina s průměrně 52 nehodami ročně (697 nehod od roku 2010) a Jihomoravský kraj s průměrně 51 nehodami ročně (688 nehod od roku 2010).

Podle podílu nehodovosti se zvěří na dálnicích k celkovému počtu nehod, které se na dálnicích stanou, patří podle analýzy Portálu nehod první místo Zlínskému kraji, kde se kvůli této příčině na dálnici stane více než třetina – 35,1 % – nehod. *„Zlínský kraj sice patří dlouhodobě na špičku úspěšnějších, bezpečnějších krajů České republiky, co se týče statistiky celkové nehodovosti, nicméně velký podíl nehod zde není zaviněných řidiči – často jde právě o střety se zvěří, 19,4% podíl na celkovém počtu nehod v tomto kraji. V případě dálnic je pak více než třetina nehod,“* komentuje situaci ve Zlínském kraji Jan Chalas ze společnosti DataFriends, která je provozovatelem Portálu nehod. Za Zlínským krajem pak následují Liberecký kraj s 33% podílem a Moravskoslezský kraj s podílem nehod způsobených střety se zvěří na dálničních komunikacích ve výši 20,4 %.

Nehody se zvěří na dálnicích v jednotlivých krajích za období rok 2010 – polovina roku 2023

Počty nehod se zvěří ovlivňuje roční období a odlišný charakter provozu na dálnicích

Nehodovost se zvěří na dálnicích má přitom odlišný časový průběh od nehodovosti na ostatních komunikacích. Zatímco na běžných silnicích nastává „špička nehodovosti“ mezi 4. a 7. hodinou ranní a v podvečer mezi 16. a 21. hodinou, u dálnic je to podle zjištění Portálu nehod naopak v noci – s dobou kulminace mezi 21. hodinou a 4. hodinou ranní, kdy například kolem 2. hodiny ráno je podíl nehod se zvěří na dálnicích až 44 %. Důvody jsou nasnadě. U běžných silnic stojí za vyšším počtem nehod kombinace ranní a večerní intenzity provozu, zhoršené viditelnosti za úsvitu a soumraku a zvýšené aktivity zvěře právě v této denní době. Naproti tomu u dálnic se do vysokého podílu nehod

ze zvěří v pozdních nočních hodinách promítá relativní noční zklidnění provozu, které zvěř využívá k přeběhnutí vozovky.

Vývoj počtu nehod v jednotlivých čtvrtletích ukazuje i další zajímavý trend – pravidelné kolísání počtu nehod v průběhu roku. *„Nejrizikovější jsou na českých silnicích právě podzimní měsíce (září–listopad) a jarní (duben–červen), což souvisí s rozmnožovacím cyklem spárkaté zvěře a její zvýšenou aktivitou. Na podzim kulminují nehody se zvěří v listopadu, kdy se na počtu všech nehod podílí 12,3 %, na jaře pak v květnu, kde mají 13,2% podíl. Celoročně dominuje nehodám vysoká, na podzim se ovšem významně zvyšuje riziko, že se potkáte s divokým prasetem,“* říká Jan Chalas ze společnosti DataFriends.

Nyní jsme tedy uprostřed sezóny divočáků na českých silnicích. U nehod s nimi přišli analytici Portálu nehod na jedno zajímavé zjištění. *„Při pohledu na vývoj nehod s černou od roku 2014 je zřetelný trend, kdy se střídají vždy ob jeden rok podzimy s větším a menším počtem nehod. Podle tohoto dlouhodobého trendu by letošní podzim měl být co do počtu nehod s divočáky právě tím intenzivnějším,“* uvádí Marek Sibal, datový analytik Portálu nehod. Roli v tomto cyklu může hrát rozmnožovací cyklus divokých prasat, dostupnost potravy v přírodě apod.

Škody u nehod na dálnicích jsou dvojnásobné oproti ostatním komunikacím

„Nehody na dálnicích jsou v porovnání s ostatními silnicemi zároveň závažnější. Důvod je nasnadě – rychlost vozu. Ta je konstantně mnohem vyšší než u ostatních typů komunikací, které například prochází uzavřenými osadami nebo úseky se zatáčkami, které přirozeně nutí řidiče zpomalit rychlost vozu. V porovnání s průměrnou škodou celkově na českých silnicích (44 637 Kč) je průměrná škoda nehod na dálnicích způsobených střetem se zvěří dvojnásobná – a to ve výši 77 897 Kč,“ říká Petr Jedlička, vedoucí oddělení pojistné matematiky a analýz ČKP. Pro porovnání například na silnicích 1. třídy je průměrná škoda 47 632 Kč, u silnic druhých tříd je to 43 561 Kč a u třetích tříd pak 33 476 Kč.

Řešením vedoucím k snížení počtu nehod je přitom postupně probíhající oplocování dálnic. To dokáže eliminovat riziko střetu se zvěří až o 90 %. *„S tím, jak se buduje oplocení kolem dálničních tahů a budují se podchody či silniční mosty pro zvěř, které pomáhají snížit riziko střetům, bude doufejme klesat i počet a závažnost nehod, a tím i škody, které při nich vznikají,“* říká Petr Jedlička, vedoucí oddělení pojistné matematiky a analýz ČKP

<https://www.ckp.cz/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/193-na-dalnicich-v-cesku-se-rocne-stane-pres-460-nehod-se-zveri-skody-jsou-mnohem-vyssi-nez-na-ostatnich-komunikacich>